

Marta Szewczyk: Problematika překladu pohádek Miloše Macourka do polštiny

Ústav bohemistických studií
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Praha 2014
posudek vedoucího diplomové práce

Diplomantka se ve své diplomové práci věnuje zajímavé problematice překladu uměleckého textu dětskému čtenáři (i když připomíná, že čtenáři Macourkových pohádek jsou nezřídka i dospělí), resp. porovnání dvou verzí překladu vybraných textů Marií Erhardtovou a dvojicí překladatelů Hermanem Grzeszczykem a Andrzejem Kulikowským. Jde převážně o pohádkové příběhy ze sbírek *Živočichopis* (1962) a *Žirafa nebo tulipán* (1964). Velmi širokou a složitou problematiku translace literárního díla M. Szewczyk účelně zužuje na vybrané problémy jazykové. V případě pohádky *Dopis a známka* jde o komparaci řešení zmíněné překladatelky a převodu autorky DP.

Marta Szewczyk pojednává v úvodních pasážích DP o životních osudech, o literárním díle Miloše Macourka i o vybraných otázkách teorie uměleckého překladu: o překladatelské ekvivalenci a adekvátnosti, o problematice zaměření uměleckého překladu na čtenáře atd. Zastavuje se rovněž u charakteristiky pohádky, u jejího adresáta i u typických rysů Macourkových pohádek.

Ve druhé části DP se diplomantka věnuje rozboru některých jazykových jevů, např. slovních hříček, opakování slov a slovních spojení, převodu bezekvivalentní slovní zásoby, užití gramatického rodu i velmi náročné otázce míry vystižení stylu autora.

Při zpracování DP prokazuje diplomantka dobrou znalost relevantní odborné literatury i cit pro práci s uměleckým textem. Některé bazové pasáže (např. o ekvivalenci, s. 9n., o jazykovém zaměření uměleckého překladu na čtenáře, s. 21n., – tento druh by ostatně mohl být uveden jako první, o orientaci cílového textu podle věku čtenáře, s. 27, či o pohádce jako žánru, s. 30n.) by si však podle mého soudu zasloužily jak poněkud větší prostor (i bohatší monografické zastoupení) a pozornost, tak zejména podstatně více konkrétních ilustračních příkladů z překladatelské praxe.

Podobně je tomu i u některých pasáží, které rozebírají předlohu a její překladatelskou konkretizaci. Autorčina řešení jsou instruktivní, bylo by však možné dokládat ještě více jevů, resp. příkladů. Diplomantce se však podařilo přesvědčivě ukázat, jak zásadní roli pro adekvátní přetlumočení původního literárního díla mají překladatelovy kvality.

Uvítal bych, kdyby se diplomantka při obhajobě DP vyjádřila k následujícím problémům: *Do jaké míry je v případě uměleckého překladu možné hovořit o adekvátním převodu a kdy už spíše o adaptaci, převyprávění?* (Odkazuji zde např. na zásadní adaptační úpravy některých literárních děl, např. *Robinsona Crusoe*) *Které aspekty autorova stylu jsou v daném případě pro překladatele nejnáročnější a které faktory (např. externí) mohou hrát relevantní roli?*

Je škoda, že se diplomantka nevyvarovala některých nepřesností (místy nedůsledné užívání kurzívy, s. 7, 30, 32; problémy s interpunkcí, s. 9, 53 aj.), ojedinele v Macourkově duchu experimentuje s jazykem (viz *bezpochybně* s. 52 – má na mysli *nepochybně*, či *bezpochyby?*).

Jinak konstatuji, že diplomová práce Marty Szewczyk splňuje všechny nároky na ni kladené, a doporučuji ji proto k obhajobě. V této fázi ji hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze dne 20.5.2014

doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.
ÚBS FF UK